

منطقه شکار ممنوع باغی

1- تاریخچه حفاظتی منطقه:

این منطقه که در همسایگی پارک ملی سالوک واقع شده و قبل از این تحت مدیریت محیط زیست نبوده ولیکن به دلیل گذار انواع گونه های جانوری به ارتفاعات آن همواره مورد توجه کارشناسان محیط زیست و مامورین اجرایی بوده است.

2- سیمای عمومی منطقه شامل وضعیت زیستگاهی (جنگل، مرتع، آبی، بیابانی و ... - تغییرات ارتفاعی - شیب عمومی

منطقه و نقشه عمومی منطقه به همراه عکس)

عمده شکل پستی و بلندی این منطقه به دو صورت صخره ای و کوههای مرتفع است. درختزارهای پراکنده ارس با کف پوشی از خانواده های فورب و گراس چهره فلورستیک این منطقه را نمایان می سازد. باریجه و گون کتیرا دو گونه مهم مرتعی منطقه بشمار می آیند که منابع طبیعی شهرستان بجنورد نیز طرح بهره برداری این دو گونه را در وسعتی حدود 2500 هکتار در محدوده کمر سفید در دست کار دارد. اینگونه طرحها حاکی از اهمیت منابع گیاهی این منطقه بوده و لزوم بقاء و بهره وری پایدار آن را برجسته تر ساخته است.

3- وسعت منطقه

طبق مساحی انجام شده بر مبنای حدود مندرج در ذیل، وسعت این منطقه 11000 هکتار برآورد گردید.

4- اهمیت منطقه در حفاظت از گونه ها و ذخایر ژنتیکی در استان و کشور

قرار گرفتن این منطقه در جوار پارک ملی سالوک باعث گذار انواع وحوش پارک گردیده که برای بر طرف ساختن نیازهای زیستی و زیستگاهی خود به منطقه باغی تردد می کنند. ارتقاء بوداغ و باغی به منطقه حفاظت شده علاوه بر توسعه قابل قبول مناطق حفاظت شده این محدوده بصورت سپری ضربه گیر برای پارک ملی و منطقه حفاظت شده سالوک نیز عمل نموده که ضمن بالابردن ضریب امنیت وحوش، تنوع زیستی پارک ملی و منطقه حفاظت شده چشمگیر خواهد ساخت. بی شک ارتقاء این منطقه با ارزش، منجر به افزایش جمعیت و توزیع مناسب آنها در سطح زیستگاهها خواهد شد که کمک شایانی در پایداری زیستگاههای وحوش در پارک ملی و منطقه حفاظت شده سالوک نیز محسوب می گردد.

5- پوشش گیاهی منطقه شامل نقشه تیپ بندی، گونه های در لیست قرمز اتحادیه جهانی حفاظت و گونه های شاخص و

مهم منطقه

رویشگاههای از جنگلهای ارس و کرکو با مراتع متراکم گیاهان بالش وش و خاردار یا گندمیان در اشکوب پائینی، سیمای طبیعی این رشته کوه و الگوهای بوم زادی در آن را نمایان می سازد. این کوهستانها آنچنان بهم پیوسته اند که مرزبندی مناطق حفاظت شده مبتنی بر اصول انتخاب را در سطوح کوچک مشکل می نماید. اتصالات رویشگاهها و مناطق ارائه شده توسط زیستگاههای حیات وحش در این رشته کوه بسیار دیدنی است. سایر گونه های موجود در باغی:

- درختی و درختچه ای: ارس، کرکو، بید، تنگرس، نسترن، شیرخشت، زرشک، ...

- بوته ها و گراسها : انواع گرامینه ، کلاه میرحسن، آویشن، آنخ ، چای چوپان، علف هزارچشم، گون، ریشه چوبک بومادران، گل ماهور، پونه گاوی، علف باغ، درمنه، کلپوره،

6- حیات وحش جانوری منطقه شامل گونه های شاخص جانوری و نقشه پراکنش آنها، تهیه لیست گونه های در معرض

تهدید و آمار سرشماری 10 ساله اخیر

فیزیوگرافی منحصر بفرد این منطقه Landcover بی نظیری برای حضور انواع حیات وحش ، ایجاد کرده است که در کنار توزیع مناسب منابع آبی ، علوفه و طعمه در بخشهای مختلف زیستگاهی پراکنش یافته اند .میتوان گفت باغی از محدوده های اندمیسم به لحاظ گونه های گیاهی و جانوری بویژه پرندگان محسوب میشود .ارتفاعات این محدوده با فون کوهستانی نمونه تیپیک از زیستگاههای حیات وحش در کوههای مرتفع و مناطق آپی می باشند .حضور دام در سه ماه از سال در باغی موجب گذار اغلب وحوش به کوههای مجاور در پارک ملی و منطقه حفاظت شده سالوک میشود.

- پرندگان :

تنوع زیستگاهی و موقعیت جغرافیایی دو عامل تعیین کننده در تنوع و کثرت پرندگان این واحد جغرافیای زیستی بشمار می آیند. شاخص ترین پرندگان منطقه : هما، دال سیاه، عقاب طلایی، عقاب شاهی، گونه های مختلف شاهینیان، کوکو ، کبک معمولی، فاخته،...
- پستانداران :

این زون یکی از مهمترین کانونهای انتشار جغرافیایی پستانداران در منطقه پالئارکتیک بشمار می آید.

قوچ و میش اورپال، کل و بز، گربه پالاس، پلنگ، گرگ ،بعنوان گونه های کوه زی از جمعیت قابل توجهی در بوداغ برخوردارند . زیستگاههای گونه ای چون کفتار ، بنظر میرسد بنوعی گسسته شده است .گزارشهای موجود و مشاهده مستقیم گونه یا نمایه های آن انتشار نسبتا گسسته این گونه را در کوهپایه ها نمایان ساخته است. گربه پالاس و پلنگ از دیگر گوشتخواران بزرگ جثه این منطقه بوده که در تمامی بخشهای کوهستانی، صخره ای و درختزارهای کوهستانی محدوده مورد بررسی انتشار جغرافیایی یافته اند. گراز ،گربه وحشی، روباه نیز در تمامی بخشهای این کوهستان زیست می نمایند.

7- وضعیت اقتصادی اجتماعی شامل نقشه کاربری اراضی، جمعیت سکونتگاهی دائم و عشایری، اشتغال ، چشم اندازها

و گردشگری

در اطراف این محدوده چندین روستا وجود دارد که معیشت آنان به شدت به دامپروری و مراتع منطقه وابسته می باشد. وجود سکونتگاههای غیر دائم در داخل منطقه که مورد استفاده عشایر قرار می گیرد نیز به عنوان یکی از کانونهای جمعیتی غیر متمرکز شناخته می شوند. علاوه بر دامپروری، باغداری و زراعت نیز از سایر شغلهای اهالی این منطقه می باشد. از تعارضات بشری صورت گرفته در منطقه تنها وجود اراضی زراعی دیم و آبی در حاشیه جنوبی و شرق و شمال منطقه می باشد و تنها سکونتگاه انسانی دائمی در داخل آبادی باغی میباشد .سایر سکونتگاهها بیشتر بصورت فصلی و جهت اسکان عشایر میباشد.

8- تهدید ها و چالش های مهم منطقه از نظر اولویت شامل تصرفات، تغییر کاربری اراضی و تخریب زیستگاه، شکار و

صید، ابنیه و پروژه های کلان، چرای مفرط دام، قطع درختان، بوته کنی، کشت زیر اشکوب، بیابانی شدن و

وجود دام در منطقه، شکار بیرویه، عدم وجود نیرو و تجهیزات حفاظتی و ...

9- وضعیت منابع آبی شامل چشمه ها، قنات ها، آبراهه ها و تعیین وضعیت دبی و قابلیت بهره برداری برای حیات وحش

و جوامع محلی به همراه نقشه

رودخانه:

- رودخانه گریوان در شمال منطقه مورد مطالعه که از ارتفاعات اسدلی سرچشمه گرفته و در طول مسیر جریان خود از بش قارداش بجنورد گذر می کند.

- رودخانه شیرویه در شمال شرقی منطقه مورد مطالعه

چشمه: بیش از 10 چشمه دائمی با توزیع مناسب در سطح منطقه وجود دارند که از مهمترین آنها میتوان به سران چشمه ، چشمه شیرخان، تولکی ، شارشار (در نزدیکی شیرویه)، چشمه قجر، چشمه قربان، برج ، چشمه لوشک، چشمه سیاه خانه، قره چشمه اشاره کرد

10- تجهیزات و امکانات حفاظتی شامل تعداد سر محیط بان و محیط بانان دائم و موقت، تعداد پرسنل و ...

این منطقه در حال حاضر فاقد هرگونه امکانات و تجهیزات حفاظتی می باشد. اما با توجه به همجواری آن با پارک ملی سالوک، چتر حفاظتی ایجاد شده برای این منطقه تا حدودی منطقه شکار ممنوع باغی را نیز پوشش می دهد. اما برای ارتقاء این منطقه برنامه هایی از قبیل اختصاص نیرو، احداث ساختمانهای محیط بان و ... پیش بینی شده است.